

PERŽVALGA.

— Petrapilėje Lietuvoskai-Zemaitiszka savitarpinės pagalbos draugystė 17 Lapkričio kelė koncertą svetainėje miesto paskolijimo draugystės ant suszelpimo mokincziusi lietuvių. Ant koncerto buvo dainuotos ir 3 lietuviszkos dainos po vadovyste p. Sasnaucko. Szeip visas programos susidėjo isz maskoliszko bei prancuziszko turinio. Po koncerto buvo szokiai.

— „St Pētersburger Zeitung'a" num. 303 isz 11 Lapkričio 1900 patalpino rasztą p. „Brolio" apie lietuviszkus dainius ir liet. literaturą pradedant nuo Kr. Donalaiczio iki kun. J. Juszkevicziaus. Ant galo pamini, kad lietuviai mokinasi, auga jų literatūra, kuri ant savęs atkreipė akis svieto mokslinczių ir kad lietuviai negalėdami savo tėvynėje laisvai mokintis bei uzdarbiauti, daugumoje keliauja į Ameriką, kur Pennsilvanijos anglių kasyklose žusta.

— Su dvideszimtu amžiumi prasidės turbūt dar didesni vaidai tarp lietuvių, negu buvo iki sziol. „Katalikas" pradėjo narsiai ginti kunigus ir niekinti visus, kurie iszrodo jų „gerus" darbus. Lietuviszki kunigai iki sziol nuo kun. Krawczuno organo laikėsi nuoszaliai, drovėjosi vieszai draugauti, bet dabar pradėjo isz vien veikti, kad nors sziek tiek suramstyti savo griuanczią įtekmę. Dabar į „Kataliką" raszo kunigai vieszai ir po slaptvardžiais neginczydamiesi argumentais, iszrodant tiesą, bet tik niekindami uzpuolikus, paskaitydami juos už „bedievius". Padauginimui vaidų nuo naujo meto kunigai iszleis dar „Žvaigždę", o p. Jocis Philadelphiai vėl savo organą, gynimui savo reikalų, kelimui nupuolusios įtekmės. Bet kol neisznyks Krawczunai, Szedvydziai, Kaulakiai, Jociai et

consortes, negelbės nieko; nors toki visi įsitiektu po organą, nes jų darbai atidaro žmonėms akis ir įsukimas tų darbų į pakulas neatnesz pageidaujamos naudos.

— „Vienybės" 49 num. praneszė, kad Pittstone bus prakalbos, o kalbėtojais visi kunigai, bet buvo ir nekunigų. Isz visų kalbėtojų labiausiai atsizymėjo kun. Antanas Milukas, kuris jau pažystamas yra savo nuobodžių pasakoms, apie ką ant užbaigimo garsinimų apie jo pasakas norime sziek tiek paaiszkinti visuomenei.

Net į madą įėjo rengimas szian tai ten prakalbų užskviecziant garsesnius kalbėtojus isz tolymesnių vietų, neešant vietinių. Tą apsireiszkimą matome ne vienoje vietoje, bet visose lietuviszkose kolonijose. Tai pavieniai, tai draugystės nutaria parengti prakalbas ir kvieczia kalbėtojus, neziurint toumo, uzmokėdami kelionės kasztus, ką rodo korespondencijos „Vienybėje" ir „Lietuvoje". Bet ar žinote ką kvieczia su kalboms tokios draugystės arba pavieniai? Ogi Dr. Szliupą! Nor lietuviai ką patirti apie tautiszkus, laisvus, socialiszkus, ekonomiszkus ir kitokius reikalus, tai ir kviecziasi Szliupą. Musų-gi kunigėlių nieks nekvieczia su tokioms prakalboms, nes žino kad kunigai niekados nepapasakos to, ką Dr. Szliupas. Bet kunigai nenorėdami pasirodyti, kad jie nieko neveikia, kaip carą sergstinti policija, ir szian tai ten parengia prakalbas slaptu, kad apie tai nedaizino tu „bedieviai", neatsitiktuszosas, nesueitu kunigai su szliupiniais po vienu stogu ir paskui viską „melagingai" nepranesztu į „Vienybę" arba „Lietuvą", ką kunigai kalbėjo. Faktas isz kun. prakalbų Scrantone. Kad kun. daro slaptas prakalbas, tai buvo Wilkes-Barre, Scrantone, Wm.

Penn, Philadelphiai ir kitur apie ką dasizinojom po prakalbų. Kodėl neapgarsinti per laikraszczius, bent „Kataliką" su „Vilezia", kad kunigai laikys prakalbas? Kam vozt zvakę po saiku? Tegul žino visas svietas isz laiko ir ateina pasiklausyti. Bet norėjau czion kun. Miluko prakalbą aprasztyti.

„Vienybės" skaitytojai ir kun. Miluko prakalbų klausytojai jau žino jų turinį nuo Susiv. seimo Elizabethe, Wm. Penn ir Scrantone. Dabar jo nuobodžių pasaka Pittstone bene viską pereis. Klausytojai susirinko su vilezia ką naudingą iszgirst, kō pasimokinti, o kun. Milukas visus niszmanėliais paskaitė ir vietoje pamokinimo, kuris teip musų žmonėms yra reikalingas, siundė vienus ant kitų, kaipo Kristaus mōkslo, meilės artymo, skelbėjas. Ir sztai apie ką kun. Antanas Milukas kalbėjo: Apie „Vienybės" ir „Lietuvos" redaktorius, apie Szliupą, Szliupienę, kurios net balsą stengėsi parodyti, kaip kad asilas o laksztungalos — pagal Krilovą, Dembskio, Dilionio ir t.t. Dilionio net plaukus parodė, bet bėda, parodytojo plaukai tam buvo per trumpi; jis but parodęs ir Szliupo su Mikolainiu barzdas, bet nabagas neturėjo. Kun. Miluko prakalba teip buvo užimanti ir kandziojanti, kad p. Tuloba, prez. szv. Baltramiejaus draugystės turėjo jį sudrausti. Kn. Milukas norėjo iszsikelti o pažeminti visus, ypatingai „Vienybės" ir „Lietuvos" redaktorius, perstatydamas juos visokiais, net po spiruto bertainį nesigailėdamas. Pittstone lietuviiai dabar persitikrino apie vertumą kunigų ir ne kunigų prakalbų. Ir, jeigu mes sekume kun. Miluką, užsiimtumėm kratymu privatiszko jo gyvenimo per prakalbas susirinkimuose, tai, ar žinote, mieli skaitytojai, prakalboms me-

degos užtektu ant visų metų ir dar daugiau. Teip mes turėtumėm ilgą istoriją kun. Miluko isz Seinų seminarijos iszke-liavimo, kur jisai buvo ryna (lovys), per kurią isz seminarijos tapo iszpiltos srutos ir už ką buvo apkaltintas lietuviszkas klausimas, po kurio priedanga seminarijos perdetiniai iszpylė srutas. Toliaus vėl turėtumėm ilgą istoriją jo kelionės isz Tilžės su revolveriais į Kalvariją ir Rudaminą, kur dėl — et, kam dar pasakoti, reikėjo kuomi greicziausiai mukti Amerikon ir guostis, kad už tą numyletą — liet.... reikėjo apleisti brangiausią tėvynę. Toliaus vėl butu ilga istorija apie vieną — bet nelaimė, prieszas paverzė szirdį ir delto — daugiau niekados — nutraukė į Overbrooko seminariją. Tai vėl but puiki istorija vienos korespondencijos raszytos Plymouth'e, nusizstos Lietuvon perrasztyti, kur buk Lietuvoi gyvenantis žinotu apie Amerikos gyvenimo slaptas ir bartu už tai nurodytą ypatą — ir vėl nelaimė, keturios akys ir judoszystė. — Bet mieli pauksztuzėliai, skaitytojai, anot kun. Abromaiczio, turėkite truputį kantrybės, jau baigiu. — Ir nesidyvysime isz kun. Miluko tokių prakalbų atsिमindami, kad jam stoka keletos klepkų, o kas norite isztikrujų tą žinoti, tai skaitykite „Vienybėje" 1894 m. ant puslapių 502, 513 ir 528 korespondencijas a.a. kun. Burbos, kun. J. Sutkaiczio ir a.a. M. Klimo, o su manim pripažinsite sykiu, kad kun. Milukui stoka klepkų ir delto kaipo su tokiu neuzsımōka vaidytis ir dar tokiu, anot kun. Sutkaiczio, kuriam motinos pienas nuo lupų nenusitrynė. — Suszituomi užbaigiamė su Guodotinu kun. Miluku visas polemikas ir praneszimus apie jo prakalbas. Korespondentai yra užpraszomi apie kun. Miluką nieko nerasztyti — nezu-

dyti dovanai laiko.

— Gruodžio 18 d. Scrantų vyskupas Hoban buvo susišaukęs lietuviskus, lenkiskus, slaviskus ir italiskus kunigus, kuriams „prisakė“, kad visose parapijinėse mokyklose ateivių vaikai butu mokiami vien angliszoje kalboje. Ar mūsų kunigėliai pasipriešino tokiam vyskupo užsigėdimui — pamatysime. Lietuvoje caras verčia mus į burliokus, o czionai tai mūsų dūzių globėjai į anglikus. Tai gadynės, tai žmonės.

— Visiems lietuviams linkime linksmų švenczių kalėdų

Isz Lietuvos.

Uzuguostis. (Vilniaus gub.) 16 d. Rugsėjo pasimirė Uzuguoscio klebonas kun. Kazimieras Birontas, turėdamas 72 metu amžiaus, o Uzuguostyje iszbuvęs 21 metą. Kunigu iszbuvo 49 metus, bet kol jis buvo Uzuguostyje isz jo mažai buvo naudos, kadangi jam ne tiek rūpėjo žmonių dvasiški reikalai, kiek vertimas jų į lenkus. Jis buvo didelis lenkbernis ir lenkų reikalams tarnavo su duszia ir su kunu. Nors Uzuguoscio parapijoje yra visai nedaugelis bajorėlių lenkininkų, o sziaip visi lietuviai, tacziaus kunigas lietuviskų pamokslų nesakydavo, parapijonai gi budami tamsūs, kadangi kunigas nesirupindavo nei kiek juos apszviesti arba pamokinti, nuo kunigo nieko nei nereikalavdavo. Apie lietuviystę, apie tautiszkus mus reikalus Uzuguoscio parapijonai beveik nieko nesupranta, bet ir isz kur jie galėtų ką nors suprasti, kad kunigas stengėsi mažiausią apsireiszkimą tautiszko susipratimo nuslopinti, platindamas lenkystę isz visų pajiegy.

Daug yra apie mus jaunų vaikių ir mergaicių, kurie lenkiskai nemokėdami ant lenkiskų knygy meldziasi ir

lenkiskus poterius kalba, kadangi juos teip iszmokino, nors bjauru ir klausyti į ką tie jų poteriai iszrodo, kada jie nesuprasdami ką kalba kažin kaip isztaria. Kunigas ne tik kad nedraudavo tokių dalykų, bet ypacziai pagirdavo už griebimasi prie viso kas lenkiszka. „Oho-ho, kochany, z ciebie bėdzie człowiek, bo umiesz po polsku czytać“. Bet kas isz to — labiaus už kunigą galėjo dziaugtis tik maskolius, nes žmonės, neturėdami priisrizimo prie savo kalbos ir tautystės, o priimdami svetimą lenkiszka, greicziaus priims maskoliszka ir galutinai pavirs į caroslavus.

Kaip subjaurina mus kalbą ir kaip žmonės kalba koku tai žargonu ir virsta į gudus, geriausiai galima matyti apie Trakus, kur kun. Karvauckas darbuojasi, kąd jo džiakonystėje ne tik poteriautų, bet ir kalbėtų lenkiskai. Kaip tie žmonės kalba, tai bjauru ir klausyti: vienas žodis lenkiskas, kitas maskoliszkas, trezczias paimtas isz karaimų kalbos, zinoma su priemaisziu lietuviskų ir jeigu kada pasitauko kad koks maskolius yra arti, tas paklausęs ir pecziais patraukęs sako: „cziorť jevo znajet so svoim rozgovarom, mieszajet vsio, kak goroch s kapustoi“. Czionai priminti reikia, kad tai vis buvo gryni lietuviai, tik po priegloba tokių lenkomanų, kaip kn. Karvauckas, iszvirto, galima sakyti, į burliokus jau.

Uzuguoscio klebonu ir fundatorium murinamos bažnyčios liko Kalvių kunigas Skruzdis. Kalviuosna atsiųs kunigą isz Vilniaus.

Stakliszkiai. Szalia Stakliszkų gyvena daugelis czionai apsibuvusių burliokų, isz kurių vienas vardu Izotā Ustinov buvo girios sargu ir turėjo grazią paczią. Gyvenantis Stakliszkiuose girių užveizdas

M. Verkijev, kaipo didelis ponas, kuriam visi sargai bucziuoja rankas, kaip kokiam dvasiszkam, užsimanė ano burlioko sargū paczią sav pasiimti per moterį, ant ko toji tur but ir pritarė. Kartą jiedviem iszvažiavus miszkan, parvažiavo Verkijevas parsiveždamas negyvą Ustinovą, sakydamas, kad kumelė, su kuria važiavo, spyrė ir užmuszė. Užmuszta Izotā palaidojo Augszt-Dvairyje su iszkilme, o Verkijevas jau mislyjo apie busenczias vestuves su velionio paczia, kaip sztai atvažiavo policija su daktaru, liepė iszkast palaidotą sargą, iszėmė plauczius ir szirdį ir nusiuntė į Petropylę, del isztyrimo, ar teisybė, kad kumelė galėtų užmuszti vežimėlyje sėdintį žmogų. Kokia bus pabaiga, to dar negalima žinoti, tik užveizdas yra labai neramus ir žmonės kalba, kad jis susikalbėjęs su Ustinovo paczia, tąjį nunuodinęs.

Lietuvoje szj metą buvo toki užderėjimai: rugiai geri abelnai imant, kviecziai ir dobilei menki; avizos, miežiai ir žirniai ant sziaudų buvo gražus, bet nebrandus, griekiai menki. Bulvės, didesnė dalis, geros ir gardzios. Daržovių daug isznaikino kirmėlės, ypacz kopustus, teip, kad daugelis žmonių neturės nei paragauti. Daug pragumų žmonės vartojo apgynimui kopustų, — vieni laistė terputynu, kiti karbolium, kiti su vandeniū, o kiek jau visokeriopų burtų pridirbo, tai vargiai kas ir suskaityt galėtų: vieni riszo kirmėles ant siulo ir korė dumuosna, kiti pasivogę szluotą muszė su ta szluota kirmėles su atgalia ranka, da kiti vilkopalas ryte per kopustus kol rassa nenukritus ir tas metė upeilin, bet nei szie, nei kiti burtai nieko negelbėjo. Tik kuris netingėjo po kelis kartus kirmėles nurinkti, tai da sziek tiek apgynė, o vieno ukininko tai antukai apgynė kopustus nuo

kirmėlių nuėdimo, kadangi jų didelis pulkas buvo papratęs po kopustus vaikszciodami lesioti kirmėles ir tokiu budu visi kopustai liko sveiki. Vienas gudragalvis ukanotais rytais, savo szaudyklę užsiprovijęs vien paraku, szaudė vaikszciodamas po azias ir, esą, kirmėlės nuo tų dumų pragaiszė. Kopustai yra labai brangus — 6-7 rubliai už kapą. Batviniai užaugo gerai.

Miszkinis.

Isz Londono.

11 d. Lapkriczio, kooperatyviszka draugystė „Lietuva“ laikė savo pirmąjį balių, ant kurio szveczių atsilankė apie 200 ypatų. Gal butų labai gražiai pasilinksminę ir nenusizeminę savo pasielgimu, kad ne savmylystė kelių ypatų isztarpo baliaus rengėjų. Tie per neapsirokavimą, nusamdė salę už 6 svarus (\$30,00), muzikantus už 5 svarus (\$25,00), jau nieko neminint apie mažesnius kasztus. Tai zinoma reikėjo daug pinigų iszrinkti.

Bilietai buvo pardavinėjami isz laiko po 1 szilingą (25 ct.) — vyrams tiktai, bet kada ant baliaus vyrai vedėsi drauge ir savo moteris — pareikalauta tapo *extra* po 6 penus (12 ct.). Už padėjimą rubų koznas, neiszskiriant net nei vaikų nuo 8-10 metų, turėjo užmokėti po 2 penu ir tai turėjo neatleistinai mokėti, o neisztenkant pinigų, palikti užstovą, nors nosinę skepetaitę. Nuo lietuviu gražumu galima iszvilioti viską, bet su prievarta nieko nelaimėsi. Ir susirėmimas....

Ant baliaus valgių buvo visokių; butų buvę net ir lietuviskų deszrų, apsteliuotų pagal užmanymą tulo sąnario komiteto, bet ant nelaimės deszros atėjo į Londoną — į antrą dieną po baliui. Gėrymų teip-gi buvo visokeriopų, teip, kad net atskiedė.... del

didesnio uždabio. Nors ir pardavinėjo daug brangiaus, negu visur Londone, vyrai butu išsiurbę visus gėrymus visai nepermanę skonio, jeigu ne moterėlės, kurios daugiausiai apie gėrymus nusimano. Ponia L. paragavus degtinės stiklėlį, praszneko į savo pažyrtas: „jus, girdi, geriat ir pinigų mokat už pusiau su nevirintu vandeniu sumaisytą sznapsą“. Ir vėl susiremimas ...

Lietuviai visus tuos gudrumus priskaito lenkams, prigulėjusiems prie baliaus komiteto, ka langi tik jie, anot žmonių pasakos, teip galėję pasielgti su lietuviais kaip su paprastais „chlopais“. (Lenkas pardavinėjo bilietus ant gėrymų ir valgių, teip gi ir prie pardavinėjimo bilietų už įėjimą buvo lenkas. Mat draugystė geriausiai užsitikėjo lenkams, negu savo sąnariams: ...)

Kad balius buvo ir nesmagus, bet draugystės kasztai, kaip girdėti, sugryžo. Nors daug mus pinigų laimėjo svetimtauciai (apie 18 svarų), bet ir lietuviams liko gryno pelno apie 14 svarų.

Geresni tautiečiai, sąnariai virszminėtosios draugystės žada dalį uždirtų pinigų apversti ant tautiškių reikalų, bet daugelis, kuriems ne tik mus reikalai bet ir abelnai niekas nerupi, prieszinasi tam. Pamatysime kaip toliaus dalykai virs.

Žts.

Politiszkos zinius

Amerika. Pilipinuose nieko ypatingo pastaroje sanvairaitėje neatsitiko. Amerikiečiai giriasi, buk ant salos Panai apygardose Iloilo, Jaro ir kitų, vietiniai gyventojai tukstanciais sudeda pasidavimo prisiegą. Tikresnio, vienok, patvirtinimo tų žinių iš pusės valdzios nėra. Raszo teipjau, buk amerikiečiai paverzė nuo pilipiniečių nemažas sumas

pinigų ir daugybę maisto. Apie ekspediciją gen. Hall sziaurinėje Luzon dalyje praneszama, jog jam iszpuolė atlikt sunkią kelionę, kuri truko 6 dienas; 165 kareiviai tame tarpe susirgo; prasidėję gausus lytus kliundo kariumenės darbus. — Karės virszininkai Washingtone iszleido nuosprendį, pagal kurį Pilipinuose turi pasilikti ant toliaus tik 60 tukst. kareivių, o kas virszau (apie 9 tukst.) turi buti sugražinti namon; nuo 15 d. szio mėnesio pradėjo jau vežti tuos atlikusius kareivius namon.

Pietinė Aprika. Kaip ziname, burų prezidento Krueger'io, jieszkanczio Europoje tarpininkystės, vokiečių cesorius Vilius su visu nepriėmė, — tas pats cesorius, kurs meilingai buvo užsikvietęs anuo met per savę garsųj Cecil Rodes'ą, kasyklų karalių, ir nę sigailėjo savo cesoriszko delno, idant suspausti sutersztą ranką to didvyrio, kurį szian dien Vokietijos kancleris gn. Buelow priesz seimą pavadino savo kalboje „flibustieru“ (marių plėsziku). Olandijos jauna karalienė priėmė Krueger'į, bet ne vieszai. Szveicarijos valdzia jau apskelbė, jog negali apsiimti tarpininkauti tarp kovojanczių szalių. Tą pat pasiskubino apgarsinti ir Austrija, kurios cesorius, regisi, nori perspėti Krueger'į, idant szitas visai nesirodytu Viennoje. Pasilieka dar caras, kurs per nekuri laiką sirgo ir per tai nuomonių jo negalima buvo patirti.

Taigi diplomatiszkas kelias pasirodo dėl Transvaaliaus nenaudingų; nę pirmoji pasiuntinystė, nę dabarnyksztė Krueger'io nieko neatsiekė. Tikrai geriausia bus burams atsidedi tik ant savę paczių, ką jie nę nepaliauja darę. Iszsiskirstę į keletą pulkų, burai nepalieka anglams ramios valandos, tai užpuldami ant jų stovyklių,

tai gindami nę nuo užpuolimų. Paskutinėse dienose burai yra daug laimėję. Kaip pats lordas Kitchener, naujasis anglų vadovas, urėdiszkai pranesza, po anglų generolu Clements'u ties upe Nagalies, Oranijoje rusikirtus su burais po vadovyste generolo De Wet (burų isz viso ten buvę 2,000, o kiek anglų — nepasakyta), tapo užmuszti anglų eilėse 5 apicieriai ir 9 kareiviai, o 18 apicierių ir 555 kareivių pateko į burų rankas. Kitoje vietoje, 13 d. szio mėnesio, ties Zastrow, anglų gener. Brabant susikirto su burais ir paliko negyvais 4, sužeistais 16 ir suimtais 120 kareivių. Bet ir burams vienur nepasisekė (ties miesteliu Vryheid), kur jie neteko szimto vyrų. Szietie musziai atsitikę yvairiose vietose, prietam arti paczios Pretorijos, vyriausio anglų lizdo, aiszkiai liudyja, jog apie pasidavimą burai nę nęsapnuoja. Už tai paczijoje Anglijoje pakilo didis nusiminimas; Transvaaliuje ir Oranijoje esant net 210,000 kariumenės, Anglijos valdzia iszleido paliepmus, idant kokios tik gali kariumenės dalys, stovinczios Aldershot'e, Maltoje ir kitose vietose, siųstų kareivius į Pietinę Apriką; tai lordas Kitchener nuo savę isakė, idant visi tie kareiviai, kurie kaipo sužeisti, buvo paleisti namon, dabar, jei pasveiko, tuoj gryžtų eilėse.

Ant karės reikalų Anglijos parlamentas paskyrė paskutinėse dienose dar 16 milijonų svarų sterlingų. (\$80,000,000) Kas tiesa, baisiai daug ta karę Anglijai ir kasztuoja. Ana, tik vienų arklių ir mulų, kaip apreiszkę užklaustas finansų sekretorius, nugabenta buvo į Pietinę Apriką ant karės reikalų 182,500, o apie skaitlių tenpat užaugintų arklių ir mulų užklaustasis dėl tulų, tik jam žinomų, priezasczių, atsakymo nedavė. Užlaikymas kariaunos Pietinėje Aprikoje

Anglijai per mėnesį kasztuoja tiktai \$25,000,000. Paskutinis lordo Kitchenerio praneszimas rodo, kad 700 burų perėjo per upę Orange ir užėmė miestelį Kaapdaal, Kapo kolonijose.

Rytinė Azija. Visų, iszpaijojusių į Kinų reikalus vieszpatysczių valdzios, atskyrus Angliją, sutarė paduoti Kinų valdziai vienokį užmanymą iszlygų, kurias Kinai turi užganėdinti. Reikalavimų yra isz viso 11 punktų, tarp kurių svarbiausi: 1) ant kunigaikszczio Lan'o ir tų ypatų, kurias nurodys kiekvienos isz vieszpatysczių pasiuntiniai, turi buti uždėta nužudymo bauda; 2) Kinų valdzia turi atlyginti kitoms valdzioms, bendrijoms ar pavienėms ypatoms visus kasztus ir skriaudas, kilusius isz sumiszimo; 3) tvirtynė Taku ir kitos tvirtynės pakeleį į Pekiną turi buti praszalintos; 4) Kinų cesorius turi iszleisti ant dviejų metų isztarmę, jog isz prigulėjimas kiniečių prie susivienyjamų, prieszingų svetimzemiecziams, uždraustas po bausme nugalavimo. 5) kiekviena vieszpatystė turės tiesą laikyti Pekine, neva dėl apsaugojimo pasiuntinių savo kariumenę (nepasakyta, kaip didelę). Kinų valdzia ir pats cesorius, kaip paduoda žinios, tinka ant tų iszlygų ir Kinams rasi neužilgo sugryžtų szioktokia ramybė, jeigu ne Anglija, kuri ilgai nenorėjo prisidėti prie kitų valdzių nutarimo, o dabar per savo pasiuntinį rengiasi paduoti kitokias iszlygas. Tokiu būdu derėjimai tęsis dar kas-žin kolei. Prietam ir tos kariumenės dalys, kurios iki sziol laikė užemusios sostapilę Pekiną, ant žiemos jau nesitrauks isz tenai, nes iszranda per sunkiu kraustymasi žiemos laike. Toki svecziai nelabai mieli miestui ir jo gyventojams. Apie plėszimą turtų, gadinimą triobų

ir paminklų, skriaudimą gyventojų iš pusės suvienytos armijos kareivių, skaitytojai yra jau nemažai skaitę; nėra abejoti, jog toks pasielgimas tu „civilizacijos neszikų“ ir ant ateinančio laiko nepersimainys. Paskutinėse dienose Suvienytų Valstijų vyriausias generolas Chaffee net susikirtu su visuvyriausiu vadu, Vokietijos, grovu Waldersee, iš priezasties pasisavinimo pervokiečius kiniszkų astronomiszkų pabuklių, užsilikusiu iš senesnių gadynių ir turinčių augsztą vertę. Bet „varnas varnai akies nelups“: generolai greit vėl susigerino, grovas Waldersee pasikvietė gen. Chaffee pas savę ant pusryčių, gražiai pavaiszino (ne dingokit, kad tai juokai — apie tuos pusryčius žinios izlakstė per telegramus po visą svieta); tokiu budu nesutikimas užsibaigė ir dabar rasi visi iz vieną pradės naikinti senovės Kinų palikimus.

Derybos vieszpatyszių su Kinais eina savo keliu, bet „Dangaus sunus“ kaip vadina savę Kinų ciosorius, neketina teip greit gryžti į Pekiną, teisingdamasis tuo, jog užstojo žiemos szalcziai, kurių jis pakelti negalys. Žinoma, per tai derybos nusitęs.

Kas vienok manytų, jog deryboms pasibaigus krasztas nusiramdytų, tas didei klystų. Tuotarpu, kada Kinų ciosorius siuntinėja į kitus valdonus maldavimo laiszkus, kada valdžios perdetiniai, kunigaiksztis Ching ir Li-Chung-Chang stengiasi užgerinti vieszpatyszių pasiuntinius savo nuolaidumu, — pareina žinios, kad mieste Hong-Kong ant visų kampų ir galų tapo izslipinti atsiszaukimai, kurie liepia kiniečiams vienytis ir bėgant mėnesiui Sausiui, izznaikinti visus svetimtauczius; nesuskaitytos minės žmonių rinkosi apie tuos plakatus ir juos su pasigerėjimu skaitė. Toki

pat atsiszaukimai buvo praplatinti ir apygardoje Hai ping; ten europiečiai, sugavę 20 kiniečių, kurie platina plakatus, ketina juos pakarti. Arti paties Pekino stovi dar bar, grasindamas užpulsiant, gana skaitlingas net pereinantis 10,000 kareivių, kiniečių pulkas.

Dalis darbu.

Edwardsville, Pa. Czion sustraikavo apie 1000 darbininkų kasyklose Kingston Coal Co. ir sykiu tos pacios kompanijos kasyklose Gaylord, Plymouth'e apie 500 darbininkų reikalaudami iz mokesties du kartu ant mėn., kad nekraut kupinesnių karų per 6 colius ir kad nenumestu perdaug anglių, kaipo netin kanczių. Iz 150 karų, atmesdavo kartais po ketvirtą dalį.

Duncott, Pa. Czion sustraikavo 500 darbininkų Oak Hill kasyklose reikalaudami pakėlimo algos ant 16% kaip yra kitose kasyklose tos pacios kompanijos ir kad butu izsmokėtos dū kartu algos pirm kalėdu.

Shamokin, Pa. Greenough kasyklos pradėjo dirbti ir 250 darbininkų gavo darbą. Po naujo meto darbininkų skaitlius bus padaugintas ant 300.

Minneapolis, Minn. Czion sutvėrė uniją miesto tarnaitės ir keta visos susiorganizuoti, kad nei viena neitu tarnauti už mažesnę algą, bet visos turi gauti lygias algas.

Lorain, Ohio. Lorain Steel Co. pradėjo dirbti visuose skyriuose ir 3000 darbininkų gavo darbą.

New Bedford, Mass. Czion susitvėrė naują medvilnės izdarbystės kompanija, kur parengs didelį pabirką su 60,000 verpimo szpulių, kur daugelis vyrų ir merginų gaus darbą.

Linton, Ind. Visoje

apielinkėje sustraikavo kalnakasiai, reikalaudami, kad prie unijos prigulėtu ir inžinieriai.

Pottsville, Pa. Williams kasyklos nedirbė nuo metų laiko vėl pradės dirbti ir 300 darbininkų gaus darbą.

Wilkes Barre, Pa. Strytkarių visi darbininkai nutarė pareikalauti 9 ar 10 valandų darbą laiko su alga po 20 ct. už valandą.

Kenosha, Wis. Firma Gormully & Jeffery iz Chicagos keta czion parengti naują pabirką dirbimui siuvalmų maszių.

Connelville, Pa. Darbavietėse Aluminium, Iron & Steel Co. pradėjo dirbti.

Canal Dover, Ohio. Po 4 mėn. pertraukos American Sheet & Steel Co. pradėjo dirbti ir 300 darbininkų gavo darbą.

La Fayette, Col. Simpson kasyklose sustraikavo visi kalnakasiai reikalaudami pakėlimo algų.

Uniontown, Pa. Dunbar Furnace Co. numazino dėl savo darbininkų algas ant 10%.

Bradenville, Pa. Bessemar Coke Co. užsimanė numazinti kalnakasiams algas ant 42ct. už toną arba po \$1,25 už 100 buszelių. Visi darbininkai sustraikavo.

Denver, Colo. Straikas Santa Fe gelzkelio telegrafistų bene iszeis ant straiquierių nenaudos. Straiquieriai užmanė taikytis su kompanija izszirenkant taikos sudzias, ant ko kompanija nepristojo. Sustraikavus telegrafistams, kompanija priėmė skabsus ir trukiai važinėja be jokio sutrikimo, dėlto ir nenor taikytis.

Angliakasyklų kompanijos, turinczios savo gelzkelius sutarė nupirkti visas kasyklas mažesnes, kurios neturi gelzkelių izzvežimui savo anglių. Tai gi įvyks dabar kietųjų anglių trustas.

Louisville, Ky. praėjusę san-

vaitę buvo seimas American Federation of Labor, kur vėl prezidentu tapo izzrinktas Samuel Gompers. Seimas nutarė pagal izzgalę įkunyti kooperatyviszkas draugystes ir krautuves, bei, kad visi gelzkeliai pereitu į valdžios rankas.

Isz Amerikos.

Sumanus inžinierius.

Pas Elm Grove, Pa. po gelzkeliu Baltimore & Ohio buvo pervesta dūda su gamtiszkų gazu izz žemės, kuriai praturkus nuo lokomotyvos vieno keleivių trukio užsidegė gazas; tame buvo sumanumas inžinieriaus sulaikyti smarkiai bėgantį trukį ir važiuoti atgal, kad neužsidegtu gazų rezervuarai po vagonais esanti ir nepasidarytu eksplozija. Inžinierius palidęs atgal trukį apalpo nuo apdegimo ir sukrito, teipgi ir peczkurys. Ant trukio buvo į 100 keleivių ir visi baisiai persigando nuo smarkaus sulaikymo trukio, nes sėdynėse persivertė, ir važiavimo visu greitumu atgal. Tik tai konduktoriui nuėjus ant lokomotyvos viskas izszaiszkino ir tasai sulaikė trukį. Inžinierius ir peczkurys teip daug apdegė; kad vargu izzlikis prie gyvasties.

Gresia didelis straikas.

Unija suvienytų kalnakasių Amerikoje jau dabar ruosziiasi prie straiiko, kuris gal prasidėti nuo 1 Balandžio 1901 mete, pasibaigus taryboms, kurios tapo padarytos po paskutinio straiiko kietųjų anglių apielinkėse. Kalnakasių unija reikalauja, kad algos, kokios tuomi tarpu yra surėdytos, butu palaikomos metās nuo meto be jokio numazinimo, ant ko kasyklų savininkai nenor pristoti. Su 1 d. Balandžio pasibaiigia tarybos kompanijų su kietųjų ir minksztyjų angl. kalnakasiais ir kompanijoms norint

numažinti algas, užgims strai-
kas, kuriame dalyvaus per 300,
000 kalnakasių.

Lenkiszka diena.

Ant amerikoniškos parodos
ateinantį metą Buffalo, N. Y.
lenkai tariasi pasirodyti ameri-
konams visame savo tautiszku-
me, kaip kad pasirodė 1893 m.
per visasvietinę parodą Chica-
goje. Tam tikslui susitvėrė
jau ir komitetas, kuris sureng-
tu viską, kas būtų reikalinga
„lenkiszka diena”. Lenkams
tas parodyti bus lengva, nes
Buffalo yra viena iš didžiųjų
lenkiszku kolonijų ir reika-
lingų tam žmonių nebus stoka.
Dėl medegiszko suszelpimo
komitetas atsiszaukė į visas or-
ganizacijas ragindamas rinkti
aukas.

Užsidegė anglių guoliai.

Houghton, Mich. užsidegė
100,000 tonų anglių Columet
& Hesla Co. ir ugnis apėmė
visą guolį, kad visos ugnage-
sių pastangos užgesyti, likosi
be pasekmės. Dumai ir gazai
iš tos ugnies daro daug prik-
lumų pavėjui esantiems gyven-
tojams.

Nauji aukso guoliai.

Alaskoje ant krantų Yellow
upės tapo surasta nauji aukso
guoliai, daug turtingesni už
Klondike's aukso guolius. Va-
saroje du szvedai užtikę tą
vietą prisikasė aukso dulkių
vertybėje \$35,000 tik tai 16
pėdų apskirtyje. Dabar ten
išszirengė 12 žmonių, norin-
čių greitai pralobti, nežiurė-
dami ant to, kad toji vieta nuo
Skaguay esti per 2100 anglisz-
kų mylių.

Tiesų pildytojai.

Philadelphijai tapo suaresz-
tuota keletas republikonų ir
demokratų už visokias priga-
vystes laike rinkimo Suv. Vals-
tijų prezidento. Du republi-
koniszki komisoriai trokszdami
savo partijai išzlaimėjimo rin-

kimuose tik 200 balsų įmetė į
skrynutę, kol žmonės pradėjo
balsuoti isztikrųjų. Ketvirto-
je yardoje vėl prisibijant pra-
loszti vienai partijai po balsa-
vimų tapo pavogta skrynutė
su balsais ir dingo. Matysime
kokią baudą gaus už tai.

Nelaimės.

Per 6 mylias nuo Aspen,
Wyo. Union Pacific gelzkelio
tunelyje užsidegė gazai, kur
nuo eksplozijos tapo 5 darbi-
ninkai užmuszti o keliolika su-
zeistų.

Brockton, Mont. ant Great
Northern gelzkelio linijos nu-
lužo vieno keleivių trukio va-
gono aszis, dėlko išzlėkė tru-
kis išz rėlių, užmuszė 3 žmones
kėliolika suzeidė ir 4 vagonai
nūsivertė nuo pylimo žemyn.

Dunkirk, N.Y. sudegė „Fre-
donia State Normal and Train-
ing School”, kurioje gyveno
75 mērginos studentės ir 6 išz
jų sudegė. Iszkados pasidarė
ant \$200,000.

Ugnys.

Webster, Mass. Czion sude-
gė didžiausia krautuvė Tracy
Block vadinama, kur iszkados
pasidarė ant \$50,000. Mērgi-
nos pardavėjos isz virszutinių
užlų besigelbedamos apdegė
plaukus ir rubus.

Sheboygan, Wis. sudegė sku-
rų iszdirbimo darbavietė fir-
mos Zsichisti & Sons, kur isz-
kados pasidarė ant \$180,000.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Grand Rapids, Mich. Gal
niekur nėra teip tautiszkaiz už-
migusių lietuvių kaip mus
mieste. Jeigu pas mus atsiranda
keli suprantantesni ir pra-
deda žymiaus darbuotiesi ant
tautiszkos dirvos, veikiai esti
persekiuojami ir iszjuokiami
nuo visų ir galiaus gauna var-
dą bedievio arba szliuptarnio.
Skaitanczių laikraszczius ver-
tesnio turinio ir knygas visai
mazas nuoszintis yra, užtai
nėra ką nei stebėtis, kad pro-

tiszkaiz nekurie jau ir per daug
žemai stovi.

Kad klausyti tautiszku pra-
kalbų, arba tokias rengti, czio-
nai skaitosi kuone mirtina
nuodėmė ir jeigu kam nors
tenka tokiu budu prasizengti,
tam czionyksztis lietuviszku ir
lenkiszku duszių ganytojas
neduoda iszriszimo. Taigi
mus miesto lietuviai ir saugo-
jasi, kad nebutų gerais tautie-
cziais ir nerengtų tautiszku
prakalbų bei sukaktuvių, bet
viską, kas tik tai tautiszko, nie-
kina.

Szitokiam nedoram supрати-
mui tarp lietuvių įsivieszpata-
vus ir tai per pastangas viet-
nio kunigo-lenkbernio, geres-
ni lietuviai tautiecziai pradėjo
jį neužkėsti ir jau tiek pinigų
nebeduoda, kaip seniau, saky-
dami: „kam mes tam paliokui
duosime, mes lietuviai ir turi-
me dėti pinigus pasistatymui
sav lietuviszkos bažnyczios,
jau gana iki sziol szelpėme
lenkus”.

Kun. Pangonas labjausiai
gina lietuvius nuo Susiv. L. A.
traukdamas juos į len-
kiszkas organizacijas. Czio-
nyksztė kuopa S. L. A. buvo
pradėjus didintis metai atgal,
bet kunigas dažinojė kuone
susidraskė ir kad viską paar-
dyti, pradėjo neduot iszriszimo
prigulintiems prie Susiv. Per
tai mažiaus suprantanti atsi-
metė nuo Susivienyjimo. Isz
30 sanarių liko tik tai 6 prie
kuopos, nors daug paniekipi-
mų ir apjuokimų nukęsdami
nuo tamsunų. Už susilpėji-
mą kuopos kiti kaltina (kuo-
pos virszininkus, nes jeigu vi-
szininkai būtų buvę sumanus
ir geri tautiecziai, tai būtų isz-
aiszkinę sanariams, kad kun.
Pangonas yra iszgama ir kad
jis ne dėl baimės pragaro gre-
sia lietuvius nuo Susiv., tik
dėl to, kad tas yra tautiszku
ir jis kaipo lenkbernis visus
i etūvius nuo jo stengiasi at-
grasinti.

Apie T. M. D. kuopą, kuri

czion buvo pradėjus gyvuoti
dabar jau nieko negirdėti.
Geistina būtų, kad tėvynę my-
lintieji drąsiau pradėtų dar-
buotis dėl jos labo, nepaisyda-
mi niekinimų ir kabinejimųsi
mus aptamsintų brolių.

Czion yra viena bažnytinė
paszalpos draugystė po vardu,
szv. Petro ir Povilo, turinti
apie 100 sanarių; ta draugystė
tik isz vardo yra lietuviszka.
Nėra ką nei stebėtis, kadangi
kun. Pangonas vadzioja ją už-
nosies: jeigu kas nori į tą drau-
gystę įstoti, turi pirmiaus eiti
pas kun. Pangoną pasiklausti
ar tas priims į draugystę ir
jeigu tas priima, tai ir drau-
gystė turi priimti, o be jo
draugystė priimti naują sanarį
neturi valios. Tas iszrodo,
lyg kad draugystė neturėtų
tiek supratimo, kad galėtų su-
prasti, ar aplikantas yra atsa-
kantis jų draugystės mieriams
ar ne.

Nuo pereito meto vienok ir
szv. draugystė daugiau pradė-
jo pasitikėti ant savęs, negu
ant kun. Pangonio. Pereitą
vasarą minėta draugystė pasis-
tatė savo svetainę (salę), bet
jie ją panaudoja vien tik dėl
szokių, kuriuos jie rengia ku-
ne kartą ant sanvaitės. Man
rodosi, kad iszmingiaus bu-
tu, jeigu sumanesni lietuviai
iszsismokintu kokią komediją,
bandytu teatraliszkus persta-
tymus surengti nors retkar-
cziais, isz ko nevienas galėtu
szio to pasimokinti ir daugiau
numanymo apie dalykus įgau-
tu, o su szokiais ką tik tuomi
tarpu nūsilinksmina.

Po sale kelnorėje, draugystė
turi įrengusi vardan Szv. Pet-
ro ir Pauliaus karcziamą ir ne-
dėliomis, kada kitos karczia-
mos buna uždarytos, jie savo
karcziamą laiko atdarą, isz ko
nemažai pelno turi, nes ir sve-
timtaucziai susirenka. Kad
lietuviai gerai traukia tai to,
regisi, nereikia nei minėti.
Girdėjau, kad tuli sanariai
buvo užmanę, kad ant szin-

kiaus (baro) butu pastatytas kryžius ir stovylaitės szv. Petro ir Pauliaus, tada, esą, kiekvienas galētu suprasti, jog ta karcziama yra įrengta katalikiskos draugystės, isz ko butu draugystei didelė garbė. Bet kiekvienas protingas žmogus pasakys, kad vietoje, pirkimo kryžiaus ir stovylų szventųjų į karcziamą, jie iszmingiaus padarytu už tuos pinigus nupirkdami knygy ir savo salėje įrengdami knygy — tai didesnė butu draugystei garbė. *Atsigaivinantis.*

Lawrence, Mass. Matydamas garsinant laikraszečiuose, jog į Massachusetts valstijos miestelius atsilankys mus garbus ir darbstus tautietis Dr. J. Szliupas, žingeidavau jį patį pamatyti kaip ir jo kalbos paklausyti. Nuvažiavus į Lawrence anksečiau, teko daug visokių mąstymų prisiklausyti ką mus tautiečiai kalbėjo lankdami kalbėtojo. Abelnai buvo matyti, kad žmonės laukė nekantriai ir nerimastavo, daugiunt kaip buvo girdėti moterys visai neleido savo vyrus isz namų iszeiti, kad Szliupas neiszrautu Dievą isz jų szirdies, kiti stengėsi darodyt, kad į vietą Dr. Szliupo vertė jo kokį kunigą parsikviesti, kiti gi karzygiai ėjo apsiginklavę akmenais ir kitokiais jiems tinkamais ginklais, bet jie žinoma neturėjo ką veikti, kadangi susirinkimas atsibuvo dailiausiai ir žmonės skirstėsi džiaugdamiesi.

4 d. Gruodžio vakarę Dr. J. Szliupas laikė prakalbą ir nors buvo didelis lietus ir bjaurus oras, žmonių buvo susirinkę nemažai teip gi ir keliolika merginų lietuvaiczių. Žmonės užsilaukė kuoramiausiai ir, kiek buvo matyt, jiems kalba patiko. *Jonas Smoleitis.*

Torrington, Conn. Laikraszečiuose buvo garsinama kad mus miestelyje tamsybė viesz-

patauja ir tas pagarsinimas tur but turėjo įtekmę ant mus lietuvių, kadangi jie pradėjo krutėti ir užsikvietė Dr. J. Szliupą su kalbomis, kad geriaus žmones sužadinti. Siburuzdo abi partijos. Partija dievuoczių bandė pirm to salėje parapijinės mokslainės 20 d. Lapkricziū laikyti susirinkimą, kur kalbėtojais buvo kun. Saurusaitis ir p. J. Griunius.

28 d. Lapkricziū antroji partija, czionai žinoma kaip tautiszka lietuviszka surengė vi suomeniszka susirinkimą, kur kalbėjo garsus mus tautietis Dr. J. Szliupas, aiszkindamas dabartinį darbiniukų padėjimą, ragindamas lietuvius prie mokslo, apsiszvietimo ir vienybės, nurodydamas kokiū budu varginamieji darbininkai gali atsiekti savo mierius ir pagerinti savo buvį.

Czion reikia pasakyti, kad pas mus yra da ir treczia partija, sziom abiem prieszinga, kuri žymiai mus gyvenime atsiliepia, o kuri bėgyje paskutinių metų daug sykių savo darbais pagarsėjo. Ir dabar, 1 d. Gruodžio, keli isz jų susirinkę pas tulą mielaszirdingą bobą, teip linksminosi ir užė per naktį, kol galiaus teip susimuszė, kad viens tapo mirtinai primusztas o du į pavieto kalėjimą už tai pateko ir gal dar likti kaltais galvazudystės. Tik tiek gerai, kad jie nenumanydami, kuomi jie esą, visados pasiduoda rnsais arba lenkais, tai nors lietuvių vardas nėra teip tarp svetimtauczių niekinamas. Kada su mazes jų skaitlius mus tarpe?

Mus miestelio lietuviai bando ir prie pirklystės kibti, ne vien ant savo darbo pasitikint ir teip A. Juodziukonis ir J. Matuseviczius isz draugės uždėjo mėsinycią, o P. Petrauckas krautuvę valgomų daiktų. Velyjame tiems lietuviams gero pasisekimo, teip gi ir kitiems, kad už ko nors daugiau

bandytu imtis. *Zvalgas.*

Worcester, Mass. Musų miestelyje yra pusėtinai skaitlius lietuvių, bet iki sziam laikui nieko ypatingo jie nėra nuveikę. Czion yra dvi bažnytinės draugystės, bet nuo tų nėra ką gero nei laukti. Tik paskutiniam laike apsigyvenus mus mieste A. Abraczinckui, per jo pasidarbavimą tapo suvertas lietuviszkas kliubas po vardu Didžio Lietuvos Kunigaikszecziū Gedemino, kuris, galima pasitikėti, nuveiks szitą naudingesnį. Ir dabar per pastangas kliubo tapo surengtos prakalbos ir užkvietas Dr. J. Szliupas, kur žmonių buvo pusėtinai susirinkę.

3 d. Gruodžio Dr. J. Szliupas laikė pas mus kalbą, kuri traukėsi apie 2 valandas. Klausytojai labai tėmyjo kalbėtojo pasakojimą apie surėdymą Indijos ant luomų, kur augsztesnės luomos saugojasi net susitikti su žemesnėmis. Bet labiausiai žmonėms patiko kaip kalbėtojas parodė vargus lietuvių baudžiamų gadyne, papasakojo kaip lietuviai budavo pardavinėjami totoriams ir turkamų į vergu ve ir budavo varomi virtynėmis į tolymas szalis priraiszioti už kaklų prie karczių, ir užklauzė susirinkusių, kur tada buvo mus bažnyczios ir kunigai su jų meile artymo? Tas užklauzimas didelį įspudį ant žmonių padarė.

Kitas mus žmonėms žingeidus dalykas, buvo nurodymas ant szių dženų draugijos surėdymo ir jo blogų pasių.

Kalbėdamas apie mus gyvenimą czionai Amerikoje, daktaras velijo risztis į organizacijas kad turėti daugiau numanymo apie visokeriopus reikalus ir įgauti daugiau savytarpinės meilės. Jis labai nupeikė tuos, kurie niekiszku budu praleidžia laiką ir uždarbį, o parėję namon tranzkosi ir iszvaiko savo szejmyną.

Už tokį stovį mus žmonių jis dizezjai kaltino vadovus, kadangi jie vietoje rupintiesi apie žmonių pakėlimą protiszka, tiktai niaujasi ir provoja si su parapijonais, teip, kad angliszki laikraszeziai pilni žinių apie juos.

Susirinkimas atsibuvo dailiai. Kaip pirmiau žmonės baimijosi daktaro, kad atvažiavęs bažnyczią neiszgriautu, teip paskui užsiganėdinę linksmi skirstėsi.

Mus kun. Jaksztys per kelis nedėdienius varė reklimą apie Dr. Szliupą ir tuomi gerai padarė, nes visi žmonės dazinojo kad atkeliaus daktaras. *Socijalistas.*

Baltimore, Md. Tuli Baltimore's lietuviai, ant įkunyjimo susivienyjimo skriaudžiamų tautų, susidejo jau \$3.50. Aukos dauginasi kas nedėlia. Kaip rasis pritarėjų tam įkunyjimui ir isz kitur — prisiųsiu jas centraliszkon kason, pagarsindamas aukautojus. Butu geistina tą patį iszgirsti ir isz kitur. Broliai pamislykim, kiek žuvo ir žusta mus triuso be jokios naudos karcziamose ir kitur, ir ką isz to turim? Ar kokią gerovę? ar mokslą? Apart paniekos — nieko daugiau. Laikas butų nustoti teip darius, o atmenant ateitę, imtis už pirmzengystos, mokslo, gerovės, valnystos. O toks tik darbas nuves mus laimėn, kuri dabar daugūmui darodosi nesuprantama.

J. Perkunas.

Musu užduotis.

„Mainosi laikai — podraug ir svietas“, sako priežodis. Ir isztikro! 40 metų atgal, kada žodis „Lietuva“ buvo pasmerktas, o lietuviams, ypatingai po jungu Maskolijos esantiems, be žinios valdzios ir ponijos, nė szvėsti nė dirbti, nė parduoti nė pirkti, nė lavintis, nė mokintis, ir kaip senieji

pasakoja, nė paciuotis, nė gimdyti ne buvo valna ir kas galėjo nors sapnuoti, kad ateis laikas, ir tai neužilgo, kad Lietuva kame nebuk stos eilėse ne tik kų tautų savistovių, bet ir galingiausių vieszpatysčių? Laikas bėgo, mainydamsis, prislėgimai nesiliovė, už politiskus prasikaltimus atsivėrė žutis – Siberijoi. Tuli tautiečiai gi, nepaisydami ant jokių kliuczių, o vengdami priesz akis stovinczių kankynių dėl tėvynės meilės, iszkeliavę užrubežiuosna ir atgaivinę ten spaudą ir agitaciją, isz vargšanczių lietuvių pradėjo statyti tartum tvircziausią murą – murą meilės tėvynės, savo tiesų ir savistovystės. Po kelio likos metų tokio jų darbavimosi, vaisiai ir viltis atsivalnijimo Lietuvos pasirodė aikštėje. Sztai pasmerkta ir, kaip tuli manė, jau numarinta Lietuva, kaipo auszrinė tautiečiams, o baidyklė slogintojams, podraug su galingiausiomis vieszpatystėmis, stoji szj metą ant visasvietinės parodos Paryziuje ir pilnėje energijoje rodo savo gyvybę, meilę sunų ir dukterų, pramonės ir reikalus. Ir podraug su Amerikos lietuvių darbais, priskaityta prie pirmos dovanos! Ar szziandien neima džiaugsmas tautiečius isz tokio Lietuvos atgijimo? Ar nelinksma matyti ir girdėti svetimuose rasztuose, apgailistaujant liudną Lietuvos padėjimą, pažeminant jos prispaudėjus ir stebintės isz lietuvių nenuilstančios kantrybės, narsos ir galės? Net mokslincziams įstabu darosi! —

Tiesa, pasidėkavojant mūsų agitatoriams ir tame dalyvavusioms ypatoms, pasirodydami visam svietui, kad pasmerkta mūsų brangi tėvynė Lietuva jausmuose mūsų gyvuoja, kad prispausti jos sunus ir dukters, užlaikydami ir brangindami savo kalbą, meile jos liepsnoja ir nenuilstančiai dėl savisto-

vystės darbuojasi, mes atlikome užduotę labai svarbią – galiunams nesitikėtą; bet kita svarbi užduotis yra įkūnyti užmanymą p. Szerno, neseniai paantrintą Dr. J. Szliupo, t. y. susivienyti skriaudžiamoms tautoms ir draugiskai darbuotisi atgavime savistovystės? Paryžiaus paroda atnešė naudą tą, kad parodė svietui, kad Lietuva gyvuoja, o szitas susivienijimas, tai pamatas savistovios Lietuvos. Ant Paryžiaus parodos stojome priesz visą svietą savo nemarume, meileje tėvynės, pramonėje ir darbsztume, o susivienydami visi nuskriausti atversime visam svietui akis ir jis pamatys nekaltai mūsų kenčiamas skriaudas, persekiojimus ir kankynes; tuomi pasirodysime milžiniskose savo pajiegose, nes per 500 suvirszum metų budami pavergtais, o paskutiniuose laikuose, be tiesų, be rasztų ir be laisvės, vien savo krutinėse lietuviszką dvasią užlaikėme, tėvyniską meilę, kalbą, savo raides, ir norint žuvo daugybė žvaigždžių (agitatorių), bet jau esame padėjime szaukiančiam: „Szalin terionai! kas buvo mūsų, turi būti ir bus mūsų!“ Trumpai kalbant, szioje užduotyje talpinasi pamatai: atgavimo tėvynės, tiesų ir laisvės. Bet ta užduotis reikalauja tvirtos vienybės, supratimo ir pajiegų, o tame remiasi viskas: ir atspirtis, ir kova ir pergale.

Žmogui suprantančiam laisvės tiesas, tankiai randasi pritraukimas ginti jas, saugoti vertę savo esybės ir savasties, szokt ir sutrempti jų iszplėštojus, bet mintis, kad vienas meko nenuveiksi — liudnaimalszina jį. Už tai svarbiausia užduotis tame: suvienyti draugiskai vienmisią žmonių, iszreikszi tautų skriaudas ir budą atgavimo tiesų ir, sudrėtėjus vienybėje, supratime ir energijoje, prie progos,

priesz skriaudikus stoti atvirkovon. Tai-gi darban, tautiečiai! Mes czia budami laisvesniais ir turtingesniais negu tėvynėje, prisidėkim prie to teip svarbaus reikalo aukomis, agitacijomis, iszdirbimu teoriskų ir principaliskų programų, kritikavojimu terionybų valdžios, apsvarstymu padėjimo szalies ir tt., o susitvėrus-gi ir platinantės laisvės geidžiančiai partijai tėvynėje, iszaiszkiniu veikimų, davimu rodų, platinimu tos idėjos, suteikimu energijos agitacijai ir tt., tai yra vienintėlis kelias mūsų gerovės – iszganymo.

Kaip matyti isz svetimų rasztų, tai visi apszviesti žmonės, kaipo tai: suprantanti ukininkai, mokintiniai, mokinotojai, daktarai, inžinieriai, profesorai, da gi tuli apicierai ir generolai yra laisvės geidžiantie ir, kožnas, kiek gali, nors slaptai szaukia žmonių vienybėn, mokslan, pažintin tiesų, laisvės ir ant galo kovon priesz skriaudikus. Ne isz gero Maskolijos valdžia, pajutusi neiszitikejimą savo kariszkuose virszininkuose, tuliems apicierams ir generolams dėl iszkvotimo ir iszdavimo tokių laisvės geidžiančių, apart paprastos algos, pakėlė tąją nuo 200 iki 400 rublių per mėnesį! Aiszkui, kad žmonija kyla gamtiskui budu ir suprasdama tiesas ir laisvę, rengiasi isznaikinti visas terionybes, vargus ir skurdą, t. y. rengiasi kovon.

Tai-gi ir mes lietuviai neatsilikime nuo kitų. Netada laikas rupintis, mokintis ir suprasti kadajau kova apsireiszkus, bet tą teip svarbų darbą reikia pradėti laiku, reikia atsakančiai prisitaisyti, suprasti savo ir tautos padėjimą, sudrėtėti pajiegose, prisirinkti medegos, rasti atsakančius vadovus ir tuom syk, prie progos, pareikalauti valnystės tėvynėi ir tėvynainiams. Visoki galimi budai veikimo, visoki suokalbai ir atspirtys, reikalauja

tvirtos, vienmislės organizacijos. Mes-gi, jau turedami tokiai organizacijai pritarėjus lenkus ir rusinus, (toliaus rasis daugiaus), pradėkim darbą budu virszminėtu; vienykimės, mokinkimės ir aukaukime dalį spēkų, o be abejonės, ilgas lukestis neatbutinai taps užganėdintu. Lai įvyksta susivienijimas! Lai dingsta skriaudikai! Lai gyvuoja laisva Lietuva ir jos sunus!

J. Perkunas.

Nuo Redakcijos. Mums rodo, kad p. Perkunas keistai supranta užmanymą susivienijimo skriaudžiamų tautų. Susivienijimas, apie kurį dabar eina klausimas, iszleistų tiktai laikrasztį angliszkoje kalboje ir tame laikrasztyje būtų apkalbami vargai ir reikalavimai prispaustų tautų. Rusinai yra gatavi prisidėti. Lietuviai lygiai. Gruzinais yra užkviesti. Kiti apie tai patyrę prisidės. Lenkai tariasi tokį laikrasztį iszleisė vieni. Mums-gi reikia rinkti dabar komitetą, kuris rupintusi apie tam-reikalingus rasztus, ir aukas ant iszleidimo tojo laikraszcio — mūsų pripuolanczios dalies kasztų. Kaip dideli kasztai bus, dabar negalima pasakyti dar, bet kėlių szimtu dol. vis reiks. Svarbiausis dalykas yra medegiszkas stovis tokio laikraszcio ir mes turime iszrasti budą, kad toks laikrasztis nenustotų iszėjės dėl medegiszkos stokos.

Pavojus Finliandijai.

Iki sziol, rods be kraujo praliejimo, bet be pertraukimo tęsiasi kova tarp viską sloginauczio carizmo ir tarp mylinčių laisvę ir savo tautystę Finų. Pastarasis atsakymas caro Nikalojaus ant praszymo Finliandijos seimo, parodo kad tik naujo smugio reikia laukti ir tai bus nekas kitas, kaip tik peržiurėjimas ir perdirbimas Finliandijos konstytucijos. Priekabė prie szito

gana keista. Tarp kitų praszymų paskutinio Finliandijos seimo, buvo vienas kas link „sistemos valdymo szalies”. „Szis praszymas, — sako caras atsakyme seimui, — nėra, kaip gerai yr žinoma, meldimu, įvesti kokį nors galutinai priimtą budą valdzios, bet po teisybei yra pasiskundimu ant gubernatoriaus szalies, kuriam pasiskundime žemvaldziai paniekino valdzios padavadyjimū, paskucziausiam laike įvestus, apart tų, kurių reikaluose buvo galima tam tikrus praszymus ir pasiskundimus padavinėti”. Tokis praszymas, jau nekalbant apie tai, kad caras laikė jį be jokios vertės, kas atsieina jo argumentų, parodo, pagal caro nuovoką, neįstatymiską pasielgimą, kadangi „statutai seimo, nurodantieji koku budu žemvaldziai gali dalyvauti vietinėse įstatymdavystėse ir nekuriuose skyriuose kas link szalies finansų, neduoda jiems jokios tiesos dalyvauti abelnam valdyme szalies”. Tas „neįstatymiskas pasielgimas”, padavimas praszymo, kurio mieriu nebuvo įvedimas kokio nors padavadyjimo, parodo, anot caro, kad tiejie statutai nėra tobulais ir užtatai nepriimuodamas tam praszymui jokios vertės ir pripažindamas visus padavadyjimū generalgubernatoriaus gerais ir teisingais, caras paliepė, kad „*Finliandijos senatas butu suszauktas pradėti peržiūrėjimą statutu seimo, kad galutinai nuspręsti ir nurodyti kompetentizskumą seimo ir permainas, koku jis turi savo darbą atlikti*”.

Finų tauta, be abejonės apsirokuodama, bet su pasiryžimu, pasiprieszys szitam begėdiszkam užpuolimui Maskolijos absoliutizmo, kaip ji yra pasiprieszinusi jau daugeliui tokių pasikėsinimų.

Kas laimės ilgose imtynėse — viską naikinantis absoliu-

tizmas ar laisvę mylintis patrijotizmas? Mums buvo jau dang sykių sakyta, kad apie tai nei klausimo negali buti ir kad yra beprotizska net lyginti mažytėlę Finliandiją su pajiegomis Maskolijos. Mes tikime vienok, kad czion turime kalbėti kaipo apie prieszą Finliandijos, ne apie Maskoliją, bet apie Maskolijos despotizmą. Maskolija, kaipo szalis, susideda isz yvairių gaivalų, isz kurių daugelis be perstojimo darbuojasi, kad pakasti pamatus to paties despotizmo, kuris dabar bando prisloginti Finų tautą. Tai gi, pagal mus, neiszpasakoma galybė carizskos savvalės, ne visai yra didžiausiu pavojum finliandiecių. Jeigu tik Finai, kaipo tauta, galetu užlaikyti nepajudinta jų karsztą, meilę dėl jų laisvės ir isz vien stos prieszai urėdiszką užpuolimą, kol progressyviszki gaivalai Maskolijoje pradės imti virszų, tada Finliandija iszganyta. Tai gi apsvarstykime, ar Maskolijos valdziai gali pasisekti perlaužti susivienijusias Finų pajiegas?

Maskolizskas priezodis sako, kad iszdegimas Moskvos prasidėjo nuo mažos žvakės. Tą patį galima pasakyti ir apie liepsną absoliutizmo, teip sziandieną siauczianczią Finliandijoje. Aleksandras III mėgdavo praleisti daug laiko Finliandijoje. Kartą sziandieninis caras, tuomet įpėdinis sosto, sumislijo leistiesi toliaus į szalį ir jo tėvas, caras, prasze paducti keletą jo laiszkų ant artymiausios paczto stacijos. Ant paczto kokiam tai mažam kaimelyje, viens isz apicierų, vaziausių drauge su įpėdiniu sosto, padavė laiszkus flegmatizskam finui pacztoriui, rukancziam pypkaitę. Finas pažiūrėjo ant maskolizskų markių ir ramiai atsakė: „szitos Finliandijoje netinka”. — „Kodėl?” — užklausė apicieras, „tai yra menkniekis, ir

sztai yra caro ženklas”. — „Tai vis tiek”, atsakė finas, „tai yra prieszai įstatymus mus szalies”. Įpėdinis sosto, kuris žiūrėjo ant to nekantriai, galiaus isztarė: „ant to greit galima rodą gauti”, ir iszsiėmė popierinį pinigą, kad nupirkti reikalingas Finliandijos markias, bet flegmatizskasis finas pažiūrėjo ant pinigų ir atsakė: „tai yra maskolizski pinigai, jie Finliandijoje negiluoja”. Jaunasis Nikalojus perszirdo ir nuo to laiko jis negali dovanoti Finams, kad pasidėkavo jant savo nežiniai, jogiai Finliandija turi konstituciją, savo pinigus, markes ir laisvę savo szalyje, negalėjo paduoti laiszkų savo vieszpatystėje. Tai buvo vienok tiktai pradžia. Kitas dalykas atsitiko keletą metų veliaus, bet vis vieszpataujant Aleksandruj III. Tam laike, kuomet Maskolija erzinosi su Anglija, sutarta tapo sudrutinti tvirtynes Kronsztado. Kasztai buvo apskaityti ant 500,000 rublių. Akmens Maskolijoje yra daug menkesni, negu Finliandijoje ir juos apdirbti daugiau kasztuoja, tai gi statytojai tvirtynių padarė kontraktus su kontraktoriais Finliandijoje, kurie turėjo daugybes jau apdirbtų akmenų. Kada vienok parsiejo gabenti akmenis, gubernatorius Nuland provincijos, finas žinoma, nepavelijo juos iszvežti, sakydamas, kad jie yra užsteliuoti taisymui ir darymui kelių jo provincijoje. Karės ministerija tada nieko nesakė, bet jos inžinieriai iszleido 300,000 rublių daugiau ant tvirtynių. Kada vieszpatystės kontroleris patėmijo kad 800,000 yra iszleista ant tvirtynių Kronsztado, vietoje paskirtų 500,000 rublių, jis užpuolė ant inžinierių, bet paprasze jį isztirti tą dalyką nuodugnias ir jis pats rasęs reikalingą iszaiszkinimą. Jis isztyręs pranesze carui, kad kuomet vieszpatystė buvo pavojuje, Finai

darkė visą reikalą, kadangi jiems reikėjo taisyti kokius ten kelius, o pasekmė to buvo, kad vieszpatystės iszdas prakiszzo 800,000 rublių be reikalo. Szis atsitikimas galutinai nusprendė klausimą pavertimo Finliandijos į maskolizską provinciją.

Toku budu mes matome, kad caras asabiszkas szalininkas rusifikacijos. Tas pats per savę nieko neženklintu, bet svarbiausias dalykas buvo kaip tą viską atlikti ir kad atlikti pasekmingai apskrus žmogus tapo parinktas, ypatoje dabartinio ministro prie Finliandijos reikalų, M. Plehve. Tas žmogus yra, galima sakyti, gambiausias tarp dabartinių ministrų. Jis pirmiau buvo vjenu isz augszcziausių vieszpatystės urėdininkų ir jis labai budavęs pageidaujamas Vieszpatystės Rodoje. Taciaus užsidegimas biurokratizsko absoliutizmo, kad patremti Finliandiją ir jos tiesas, buvo teip didelis, kad szis žmogus buvo paimtas isz vietos, kurioje buvo teip reikalingas ir į jo rankas pavestas tapo dabartinis urėdas. Jis pradėjo asabiszškai ir per savo žemesnius urėdininkus tyrinėti istoriją, įstatymus ir sanlygas gyvenimo Finliandijos. Ant pat pradžių atsitaikė vienas dalykas, už kurį p. Plehve vargiai laikė didelėje garbėje Finų patrijotus. Jis paprasze profesoriaus Helsingforso universiteto suteikti jam suraszą knygu, kuriose jis galėtų rasti jam reikalingas žinias. Profesorius pridavė jam gana ilgą suraszą dokumentų ir visokeriopų szaltinių, bet daugiausiai szvedizskų. Plehve nemokėjo szvedizskai, tai gi du jaunu vyru, ant kurių daug buvo galima pasitikėti, kaip buvo sakoma, nusiųsti tapo į Stockholm'ą iszmokti kalbą, o paskui pagryzus į Finliandiją užimti savo vietas. Pagryzė į Helsingforsą tuodu vyru

rado tarp kitų daiktų daugelį rankvedžių istorijos, geografinės, tiesų ir tt. Finliandijos, knygų, kurios buvo reikalingos studentams universiteto, o kurias buvo galima gauti universiteto knygų pardavinėtoje. Negalimu dalyku buvo, kad profesorius nebutu apie jas žinojęs, bet jų, vienok, jo surasze nebuvo. Ar tai buvo noras lengvu budu apvilti, ar naiyiskumas, bet kad po tam Plehve nepasidarė prilankesniu Finų patrijotams, tai yra faktas. Susipažinęs su dalykų stoviu, Plehve tuojaus patėmijo du svarbiu, bet silpnu dalyku dabartiniame stovyje Finliandijos, už kurių griebusi galima buvo pradėti savo darbą maskolinimo Finliandijos ir siaurinio jos tiesų, kad galiausiai panaikinti jos konstituciją ir laisvę. Szituodu buvo klausimas žemės ir sistema tiesdarystės. Sziaurrytinę dalį Finliandijos apgyveno finų gentė Karėlai ir jie beveik visi yra bežemiai. Atlikimas tiesdarystės, isz kitos pusės, yra visai senoviniame stovyje. Visi kasztai perkratymo provos, ar ji butu civiliszka, ar kriminaliszka, szaukimą liudininkų į tai priskaitant, turi buti uzdenigiami per skundiką todėl apie skundimą, ar jieszkojimą teisybės, vargingesniems nebuvo ką mislyti. Dirbancijos luomos miestuose, teip gi ne labai yra užsiganėdinusios konservatyviszkais palinkimais valdancziųjų luomų.

Patėmijęs tokius plysius, Plehve pasiryzo įvartyti į juos savo kylį ir jei tik Finliandijos patrijotai į laiką nepatėmys pavojaus, tai paskui jau bus ir per velu tam užbėgti. Laimingai dėl Finliandijos, reikia pasakyti, kad ne visi Finų patrijotai priguli prie to naiviszko, ultra-liojaliszko, monarkiszko ir užsiganėdinczių savimi skyriaus, kurie paniekindami maskolių tautą, deda visas savo viltis arba ant

prakilnumo arba geros szirdies caro arba vieno ar kito augszto urėdninko, arba ant savo paczių diplomatiszko gabumo turėti įtekmę ant „jauno Maskolijos valdono“ per kokį finų artistą ar kitoku budu ir kurie bando užlaikyti viską kas tik yra finiszko kaipo geriausio, kadangi tai yra finiszka. Mes gerai žinome, kad tarp Finų patrijotų yra ir kitas skyrius, kurie supranta, kad geresnis susipratimas tarp progressyviszkų, o net ir revoliucionieriszkių gaivalų Maskolijos ir Finų tautos yra kur kas isznaszesnis, negu koki nors diplomatiszki mėginimai ir kad Finų patrijotizmas, kad turėti kokią nors ateitę, turi remtiesi ant progreso (tolyn žengystės) ir ant reikalų visuomenės.

Mes isz visos szirdies velyjame, kad tas skyrius Finų tėvynainių užimtų žymesnę vietą ir pasirodytu pasidarbuojant placziau, kadangi mes nuoszirdziai velyjame ne tik užlaikyti, bet ir pastumėti pirmyn augimą ir lavinimąsi naršios ir gabios Finų tautos.

Isz „Free Russia“.

Isz visur.

Ant Kaukazo iszgesęs vulkanas Elbrus, vėl pradėjo rukti ir prisibijoma, kad nepradės lavą mesti. Kalnynai prie Kaspiszkių jurių, augszti 6000 metrų, visados sniegu apdengti, nutirpo ir liko juodi. Toje vietoje bus iszsiverzią daug karszczio isz vidurio žemės.

Cariszko dvaro užveizėtojas grovas Aleksejiov užmanė dėl popų 9 dienų rekolekijas (apmislyjimus) prie grabo szv. Leonardo, stebukladario, dėl iszmeldimo carienei sunaus, kuri yra artį gimdymo.

Ant salos Elgoland, prie itakos upės Elba į Atlantiką, nugriuvo nuo vieno stataus

kalno daugelis žemės ir 30 namų į vandenį. Žmonės spėjo pabėgti.

Luxemburgo provincijai pas Differdungen suluzo gelzkelio tiltas užvaziavus greittrukiui. Trukis nulėkė į upę, kur 5 keleiviai užmuszti tapo ir 8 suzeisti.

Vokietijos ciesorystės pinigų skaitytojai iszrado reikalingu paskaityti 400,000,000 markių ant parengimo parcdų.

Prancuzijos seimas, ant užmanymo socialisto Vaillant, nutarė, kad valdzia turi užginti dirbimą ir pardavinėjimą visų alkoholiszkų gėrymų, kurie už tokius bus iszrasti nuo mediciniszkos akademijos. Vaillantas faktiszka iszrodė, kad girtybė tapo tautiszka liga, ką patvirtina kupini beprotiniai ir bevaikystė.

Atsakymai.

P. Tamulinui, E. Cambridge, Mass. Tamistos atsiliepiamas kun. Žindziui dėl nabasz-ninko „Garso“ dar yra nereikalingas. Nuo naujo meto „Garsas“ kelsis isz numirusių po paveikslu žvaigždės, ir tiki me, kad kunigėliai atsiteis.

J. S. Pruselaicziui, Waterbury, Conn. Kas link padarymo Tamistos bedieviu per kun. Saurusaitį tai menka bėda. Bedieviu galima tapti labai greitai ir nedėlto, kad ne tikėtum į Dievą, bet užtenka pasijuokti isz kun. gaspadinės, norėjimą dažinoti parapijos kasos rokundų ir pasakyti ar parasztyti apie faktiszką kun. „gerą“ darbą — tai ir bedievis, nenorėdams turį eiti pragaran. Matai kunigija laiko save kaipo už kokį dievaitį ir geidžia aklos garbės visai nežiurėdama, ar yra verta bent kokios garbės ir paguodonės. O kas liuk kun. pliovonų, tai ant jų nei atydos nereik atkreipti; pliovonės tai vienaitinis jų ginklas.

Balius ir Dainos!

Lietuvaiczių Draugystė parengia puikų balių su dainomis ant užbaigimo 19-to ir prasi-dedant 20-tam szimtmečiams; bus Panedėlyje, 31 Gruodzio (December), 1900 m., saleje SKATING RINK, Plymouth, Pa. Prasadės 7-tą val. vakare ir trauksis iki ryto.

Szirdingai užkviečiam visus lietuvius ir lietuvaites pributi ant teip puikaus pasiliktksminimo, nes įzenga tiktai 25 ct.

Komitetas.

Pirmas

Koncertas ir Balius.

Dainorių Draugystė Dr. V. Kudirkos rengia iszkilmingas metines sukaktuves ant Subatos, 5 d. Sausio, 1901 m. New Baumann'o svetainėje, kampas South Orange ir Morris Ave. Newark, N. J.

Įzenga: vyras su mergina 25c, Drapanų padėjimas dovanai.

Szirdingai užkviečiame vietinius lietuvius ir lietuvaites, kaipo ir isz apielinkų.

Dr. V. K. Dainoriai.

Ką turi zinoti darbininkai?

(Pagal „Svoboda“.)

(Tąsa.)

7) Lankymas mokyklų turi buti priverstinas ir suteikiamas vaikams už dyką. Tamsumas ir nežinė tai yra arsziausieji prieszai žmonių, o apszvieta ir susipratimas geriausi ginklai kovoje už buvį. Taigi jaunąją gentkartę reikia lavinti ir mokinti, kad ji turėtu iszmanymą ir nesunaikintu kuniszkas pajiegas einant jau prie darbo kada turi mokyklon eiti. Jau ir dabar vietose, kur patys žmonės apie savo reikalus rupinasi, vaikams mokyklose yra suteikiama knygos ir reikmenės raszymui, kad mokinimasis butu prieinamesnis, kad ir neturtingi, galėtu mokyklas lankyti.

8) Atskyrimas bažnyczios nuo valstijos. Atskyrimą bažnyczios nuo valstijos galime

matyti Šv. Valstijose, o ėjimą valstijos iš vėn su bažnyčia Maskolijoje. Valstija neturi užtarti ar szelpti kokį nors tikėjimą; bažnyčia-gi turi rūpintis apie žmonių dvasiškus reikalus, bet negelbėti valdžioms kvailinti ir išsaudoti žmones ir nesimaiszyti į politiką.

9) *Panaikinimas kariaunos.* Kasztai ant užlaikymo kariaunų kas kart didinasi ir visišškai isztusztina kasas vieszpatysczių, o tuos pinigų reikia sudėti paveiksle visokių mokesczių vargingoms luomoms, kaip skaitlingiausioms. Ant užlaikymo kariaunos turi rastiesi pinigų kožnoje vieszpatystėje, kad ji turētu ir didelę skolą užtraukti, o ant mokyklų ir žmonių apszvietos, tai nėra nei tiek pinigų, kiek neatbutinai reikia. Jau nekalbant, kad tarnaujantieji kariaunoje, geriausiame savo amžyje yra atitraukti nuo visokių naudingų užsiėmimų ir per tą laiką tankiausiai doriszškai ir fiziszškai nupuola, bet yra dar teip lavinami, kad eitų priesz ir ant savo tėvų, kas pasirodė kitose szalise, kur kariauna malszino žmones, kada tie strai kavo arba darė susirinkimus reikalaudami savo tiesų. Kitaip ir buti negali, kuomet kariūnėnės vadovais yra žmonės paeinanti iš turtingųjų luomų, nesuprantanti žmonių reikalų ir dėlto yra jiems prieszingi. Taigi panaikinimas kariaunos atnesztu žmonėms neiszpasakomą naudą. Kariaunos užduotė yra, teip yra aiszkinama, apginti save ir savo szalį nuo prieszų, bet tą gana gerai gali atlikti patys žmonės apsiginklavę ir iszmokę su ginklais apsieiti, tai yra milicija. Jau ir dabar nekuriuose szalise kariaunos yra užlaikoma visai mažai arba ir visai jos nelaiko, o daugiau svarbos yra dedama ant milicijos. Pradinėse mokyklose turētu buti mokinama gimnastika, kad kožnas butu

lavesnis ir parangesnis, o vėliaus pamokinti vartoti ginklus, kad, esant reikalui, užginklų stvėrus mokėtu apsiginti. Tame galima ant Szveicarijos nusiziurėti. Kad milicija yra naudingesnė szaliai, tai galima aiszkiei matyti iszkovos burų su Anglija. Burai yra mažutė tauta pietinėje Aprikoje ir, kilus karei su Anglija, jie galinczių kariauti turėjo nedaugiau per 40,000, o Anglija suvezė isz visur 283,000 kariaunos ir kurie skaito laikraszczius, žino, kaip Anglijai sunkiai pėrsiėjo su jeis kariauti.

Ar vesti karę, ar susitaikyti, turētu spręsti parlamentai, bet ne ministrai; nesutikimai tarp vieszpatysczių turētu buti sutaikomi per tam tikrai iszrinktas komisijas o ne per karę. Juk ir dabar Šv. Valstijos niekad neveda karės su Kanada, nors juodvi budamos kaimynystoje tankiai turi ginczus ir nesutikimus; ar tai už žuklavimus pakraszcziuose ar už kitokius reikalus, bet abi paskiria po komisiją, kožna isz savo pusės, o tuodvi peržiuri katra pusė kaltesnė ir katrai reikia atlyginti ir veikiai viskas buna užbaigta.

10) *Panaikinimas visokeriopų mokesczių ir įvedimus vien tik mokesczių nuo turto.* Kožnas ukėsas turi mokėti mokeskis pagal tai kiek jo turtas isznesza. Kuris turtingesnis, tas ir mokesczių turi daugiau mokėti, palyginant pagal jo turtingumą. Kiek kuris turi per metus įėjimo pagal tai ir mokescius moka. Sziaandieną yra prieszingai. Ant beturczių, palyginant su kitais, yra daugiausia mokesczių užkrauta. Kad sziaandieną vargszas žmogelis turi szunį ar ką kitą tokį, tai už jį turi mokesstį tam tikrą mokėti, kadangi reikia pinigų ant visuomeniszkių reikalų ir kas nors juos turi sudėti. Kapitalistas gi, kuris valdo milijonus, už tuos jokių

mokesczių nemoka, kadangi pinigai nėra turtas. Piniguocziai valdydami kapitalus kontroliuoja iszdarbystę ir prekes už visokius produktus, ypacz reikalingus žmonių maistui, kad tankiai matomė, kaip pabrangsta miltai, mėsa ar cukrius ir beturcziiai daug nukenczia; kapitalistai gi teip isznaudodami visus ir kraudami sav turtus beskriausdami, kad reikia mokėti ant szalies visuomeniszkių reikalų, jie turėdami valdžią savo rankose, teip mokescius isztaiko, kad visa sunkenybė puola ant peczių tų, kurie ir teip yra apkrauti mokesimis ir kurie kantriai ant savės tą sunkenybę paima nei nepamisydami ar tas yra teisingai ir ar nevertėtu tą kam kitam atlikti. Kitose szalise ir dabar žmonės, kurių turtas neisznesza poros tukstanczių, nemoka jokių mokesczių. Mokestys yra mokamos nuo gryno pelno per metus, atitraukus reikalingus kasztus ir pagal tąjį metinį pelną ar uždarbį, yra mokesstys paskirstytos. Kuris daugiau pelno, tas ir mokesczių daugiau moka.

Reformas.

1.) *Darbininkų luoma eina silpnyn kuniszškai (phiziszškai).* Sunkus darbai, menkas maitinimasi, blogos gyvenimo vietos sunaikino dirbanczios luomos phiziszkas pajiegas, o geriaus vesti gyvenimą jie nepataiko. Kapitalizmas permaino sveikus ir stiprius vyrus į iszblyszkusias, sulauzytas, be gyvybės gyvas figuras su įdubusiomis akimis...

Isz priezasties pereinanczio pajiegas darbo, blógo maisto visokeriopos ligos naikina dirbanczią luomą. Džiova isz tarp darbininkų daugiausiai aukų paima. Ant paveizdo Anglijoje vidutinis amžis darbininko yra 22 metai, o kapitalisto 44! Darbininkai gyvena priszvinkusiose, tamsiose, anksztose ir nesveikose lindy-

nėse. Dirba sunkiai dirbtuvėse arba po žeme; darbai kasyklose, liejincziose, dirbtuvėse stiklo, szvino, gysidabrio, briezukų, popieros, akmeuų skaldincziose užmusza darbininkus isz lėto. Ostoka darbo ir sunkumas pragyventi pastumia link isztvirkimo ir visokių nusidėjimų.

2.) *Kaip perkeisti tokias bjaurias apystovas?* Padaryti tam galą gali tiktai sumani, politiszškai susiorganizavusi darbininkiszka luoma, kovodama už įvedimą draugijiszkių reformų. Kitose szalise darbininkams pasisekė įvykdinti nekurius isz tokių reformų sunkiai už jas kovojant, vienok da daug liektisi darbininkams darbuotiesi ir nuveikti.

(Toliaus bus.)

Kalėdu iszvakarais.

Rodos teip linksma, teip puiku ant žemės! Laimingas — sotus, kurs netoli temato, laimingas — kurs perszliauzia savo amžių, kaip užszalusia upe, nematydamas vilnių po ledu, upės gilmėje! Tai, ir dabar rodos teip iszkilmingai — linksmas tas, pilnas szviesos miestas...

Iszvakarais... Krautuvės blizga yvairiais žiburiais, gatvės sklidinos svieto, visi skubina — kas pas gimines, kas į savo lizdą...

Kur dingo tie, kuriems lizdus likimas sugriovė, kurie giminių neturi, kuriems rytojaus nėra?

Ant bokszto deszimtą iszmuszę, judėjimas silpsta, kas valaūda mažiau svieto.

Po langais seklyczių, papuosztų eglelėmis, stovi burelis nuplyszusių vaikų, nejauzczianczių szalczio; stovi apskurėliai, norint vėjas, kilnodamų jų silpnų apdarų lopus, retkarcziais perima kuną drebėjimu... Valandomis apsiniaukia iszblyszkęs vaiko veidelis; pasipurtes, sutraukia vargszas

drabužius, bet mažai ką tai tegelbi: kitoje vietoje apdarai prairsta ir vėjas vėl kutena...

Mieste už mažo stalielio sėdi susitraukęs senis ir pardavinėja pigius žaislus...

— „Dvi kapeiki, dvi kapeiki!“ — taria, pamatęs ką ateinant — „dvi kapeiki!“ — taria, kilnodamas drožtinius keturkojus medukus.

Ponai praeina pro šalį ne atsizvelgdami, nes kam gi pirks? Jų vaikams yra gana gražių žaislų krautuvėse!

Praeina darbininkai ir vargdieniai; ant valandėlės kits stoja ir pažiūri: ar nenupirkti vaikui arklėlį ar kalvį, su lokiu ant vieno priekalo bekalantį? bet suskaitęs naudą mato, kad, jeigu nupirks žaislą, per šventes duonos pritruks, ir pamojęs ranka, eina toliau... Senis sėdi, laukia laimės; ir jis tur sėimyną, laukiančią jo ir mažintėles dukteris mirusios žmonos.

Snieguliai laksto, vėjas szaltesnis pakilo; senis keliiasi nuo savo kedės, pažvelgė į smulkius delne ir skaito: „dvi, dvi... keturios, penkios, devynios... o-o!“ senio akys prasvito: suskaitė penkszesztokį!

Atsidarė durys didžios krautuvės; išėjo iš ten trys jaunos mergelės; szviesa liktarnų pateko ant nubalusių jaunų veidelių; ant laipsnių stovėjo, it pauksztelės, paleistos ant laisvės, o netikėdamos, kad jau skrysti galima... Mirkečiojo valandą pavargusių akimis tos darbo pelės, paskui nuo lipinių žemyn leistisi ėmė. Porą žingsnių težengė, kaip su trenksmu atsidarė durys didelės akmenyczios: burys studentų politechnikos išpuolė ant tako; keli menkai tegalėjo paeiti, slitiniavo vienok paskui draugus, dainuojančius kažikokią paleistuvinę dainą: tai virszininkai draugystės „Auszra“ — buk platintojai szviesos!... Pamatė jauną mergelę ir ją apstojo...

Baltas, nuvargęs veidelis dar labiau pabalo; atsirėmusi į mūrą, stovėjo be žado; placziai praskėstos akys žiūrėjo su išgąščiu į linksmą draugystę. Drebulys perėmė jos kuną ir vargszė apalpusi išsvirto pasienyje. Negirdėjo jau juokų jaunuomenės, nejuto, kad ją įsisodino ir nusivežė...

Silpnai apszviestame kambaryje sėdėjo senutė prie stalielio, apdengto prasta staltiese; ant jo padėtos dvi toriėlkos. Senutė laukė dukters pareisiant iš krautuvės. Dvylikta, jos nėra; senutė ėmė snausti. — „Tur-but darbas umas!“ — mąstė — pareis! — tarė ir užmigo.

Girgzdėjimas lipinių ir vėrimas durių pažadino iš miego senutę.

Įbėgo mergelė, skarelę ant suolo numetė ir prisiglaudė prie senutės rankos; ji galvą jos priglaudė ir norėjo pabucziuoti dukrelę, bet ta umai atsitraukė. Senutė pažvelgė į ją, išvydo aszaras, per jos persimainiusį veidą berietanzias...

— „Kas jai? gal pinigų negavo?“ — mąstė.

Mergelė paszoko, įbėgo į savo kambarėlį ir krito ant lovos, slėpdama pogaľvyje aszaras.

— Ką gelbės, motinėle, barmas!

Ant lakankėlės su szventintu vandeniu blizgėjo baltas aniuolėlis, į vargdienę mergelę žiūrėjo.

— Pasivėlinai su priedanga savo baltų sparnėlių, dėlko?

Izmėtinėdama, akis į aniuolę įspyrė.

— Dėlko, dėlko, dėlko?

Degino ją tas paleistuvių pabucziavimas, pakurstytas gyvuoliszkų jausmų.

Dėlko jos aniuolas nepri dengė?

Aniuolas nieko neatsakė: jug ne nupuolusių jis sargu yra: sargu jos buvo, kol ji buvo nekalta, o szvandien...

A, tas pabucziavimas! Kar-

tais jis gali nupuolusių išzganyti, išzaugsztinti, pakelti į milijonus dvasės: tai žymė paslapčių pilna!... bet vargu suprantama daugumo mūsų jaunuomenės atsiganusių bajorukų...

Ne viena buvo mergelė: motina laukė su vakariene, ir mergelė nenoroms veidą nuprausė, pasirodė vėl motinai ir pasidalino su ja baltą plotką...

Senį su neiszpirktais žaislais sutiko mažiuliai linksmi ir vilties pilni; žinai — vaikai. Ant lovos sėdėjo ranką pariszęs dar jaunas vyras, tik liudnas. Kaip gi? palaidojo neseniai kėpuose tą vienutinę, kuri jam vargą vargti padėjo ir teip ją mylėjo... Dabar su pažeista ranka jau antras mėnuo kaip negali dirbti, o vaikai nori valgyti; seneliui-gi nevyksta žaislus parduoti.

— Ką parneszei mums, seneli? — klausė vaikai — ką? pasakyki!

Senelis žiūrėjo valandėlę — Jums? sztai po arklėlį su raiteliu, sztai — išzėmęs, padalino žaislus.

— O valgyti?

Ant to klausimo, senis lyg pabudęs iš miego, galvą pakėlęs, žiūrėjo.

— Valgyti?

Išz po pagalvės išzėmė sausos duonos plutą, kurią žadėjo per pietus suvalgyti. — Tekit! — padalino, bet vaikai įkasti negalėjo.

— Vargas — tarė senis — vargas! ką darysime?

Jaunasis peczius sutraukė.

— Nusipirksime szviežios! — tarė vienas iš vaikų — pilni jug kromai!

Aszaros sukosi akise vyriszkie, pažvelgė ant smuiko, pakabinto ant sienos, ir mintis kažikokia jam per galvą perėjo: paėmė smuiką parduoti. — Rasit ką duos už jį? — užsismaukė kepurę, užsisegiojo ir išzėjo.

Sutiko jį vienas jo draugas.

— Kur teip? — užklausė.

— Et! — buvo atsakymas.

— Eikime iszsigerti!

— Neturiu ir, žinai, negeriu.

— Et! viską užmirszti, szirdies neb'gels!

Teisybę sakė draugas: vieną, antrą, trecią taurę iszmaukęs, nebjautė nieko...

Dabar buvo laimingas: isznyko szirdgėla, prastojo galutinai ir supratimo...

Pabudo vargszas nakczia pas karcziamos duris; turėjo apsikabinęs savo smuiką, pabrazdino stygas... Žvaigzdės mirkečiojo...

Aaa! nelaiminga valanda: dejavimas stygų pakelė aidą ir panaujino žaizdas jo krutinėje...

Įsiverzė vėl į karcziamą.

— Duoki dar stiprios, stiprios, kaip ugnis! — tarė — duoki — ir gėrė beprotiszka, jieszkodamas ramumo... Smuiko nebiszdavė jau žydas, pagryžo vienas namon... Nuo to laiko tankiai lankė karcziamą, kurioje valandą „laimingas“ buvo; jausmų nebusgraudino nieks: smuiko nebebuvo.

Kalėdos. Ant gatvių vampso ir vaikszechioja skaistus ponai, skambalai skamba, miestas užia, skubinasi linksmi žmonės, o kelnorėse, ir pastogėse rumų slepiasi aszaros. Pas upę subėgo burys svieto: rado suszalusią moteriszkę... sako, darbininkė iš krautuvės. Suszaldė jos kuną speigos, o szirdį — svietas, kuriame dabar tik suszalti galima.

Skambalai skambėjo, miestas užė, išz paupės svietas iszsiszkleidė, tik ant pusnyo gulėjo kunas jaunos mergelės, kuri nemokėjo gyventi teip, kaip dabar reik ant svieto, kuri nemokėjo juoktis teip begėdiszkai, kaip ne viena iš tų perstatytojų laimingo luomo, kurių nepapuoszus nė su botagu neiszvarysi i-z namų.

Lazdynų Peleđa.

KARĖ.

(Iš prancuziskos kalbos surinko ir perguldė S. Mal...kis.)

Pirmutinės Europos kariaunos.

Feodaliszkam surėdyme¹⁾ apginkluota pajėga pastovėjo vyriausiai iš kavalerijos²⁾. Senijorai³⁾, su pagelba savo vyriausiųjų vassalų⁴⁾ ir samdininkų, kariavo raiti ir turėjo su savim mažą pulką pėstininkų, greičiausiai tarnų nekaip kareivių. Reikėdavo nemažai laiko idant surinkti tas mažas armijas, kurios atlikusios kelionę ir besimuszdamos per kelias medėlias, apiplėszusios ar padėgusios triobas, izmynusios ir izsnaikinusios javus, gryzo namuosna. Patys karaliai, kurie buvo niekuom kitu, tik pirmiausiai tarpe baronų⁵⁾, nebuvo linosi nuo trukdymų ilgų ir kėblų prisirengimų. Laimingu buvo nors tas atsiliginimas dėl to viso, kas galėtu buti nugalabinta. Szitie nuolatiniai vaidai tarp didelį ponų, kurie nežinojo, apart karės, kito užsiėmimo kaip lavinimaisi medžiojime, kito perleidimo laiko, kaip kamavimas be kaltybės kaimiečių, pasislėpdami paskui už griovių ir bokstų savo tvirtų pylių.

Nieks negalėjo buti mažiau szvelniu, mažiau globiančiu kaip szitie kavaleriai teip izsgirti už jų veikalus ir drąsumą per poėtus ir romansų⁶⁾ rasėjus, kurie sergėjosi aiszkiai parodyti juos mums iz tikros pusės jų bjauraus gyvenimo. Užtai gi nieks jų dabar nepažysta, lygiai kaip koks miesczionis Paryzius ar Londono pažysta nekaltas piemenaites ir kaimietes baltrankes, kurias jis tyrinėjo operoj⁷⁾ ar idyllose⁸⁾. Szitie szlėktunai—dykaduoniai buvo parodyti szventuose drabužiuose ir tokiose valandose, kada jie po akių savo damų⁹⁾, darė kokius lengvus mėginimus vikrumo,

kartkartais primaiszdamo prie to nekurius pavėkslus augsz-tadvasybės, kurios nuopelnus jie gadino per savo lengvaprotystę. Reiktu juos matyti kasdieniniam aprėdale jų gyvenimo. Ypacziai reikėjo parodyti papėdėj' feodaliszkos tvirtynės, baisaus gyvenimo senijoro ir jo dvaro, tas triobelkas stovinczias dideliam skritij' aplinkui, kur didesnė dalis žmonių gentės traukė vergingą gyvenimą vergijoj' ir tamsoj'. Paleistuvystė bajorų tapė padabinta vardu galanterijos¹⁰⁾ ir jų žiaurumas vardu drąsybės. Viskas buvo sumaiszyta su prietaringu uolumu, kurs veikėtesi į smarkumą jiems kreipiant jį priesz eretikus ir netikėlius. Nereiktu jokių kitų darodymų kaip szitos bjaurios karės, kurios pabaigoj' 12-to ir pradzioj' 13-to szimtmezių užtvenkė pietinę Prancuziją krauju Albigensų, ir ypacziai kvailos kryžeivinės kelionės į szventą žemę, kuriose per du szimtmeziu beveik bajorija vilko paskui savę Europos tattas, keliones, kurios pasibai-gė tokioms nelaimėms.

Jei asz pasakyczia, neisz skaitinėdams rasztiszkų vėrs-mių, izz kokio bjauraus misz-nio susidėjo armijos kryžeivių ir kokias piktadėjystes jie darė, asz bucziau apskųstas vienpusystėje ir padidinime. Galima matyti ką apsakė minikas benediktinas Roger'is de Ven-dover apie jų paleistuvystę, jų laupymą ir jų smarkumus sumaiszytus su maldoms, pasnikavimais ir procesijoms.

Apraszyme įėmimo Jeruzalės, prie kurio asz kreipiu ypatingai skaitytojo atydą, matyt Godfrydą Tuluzos grovą, Tankrėdą ir jų draugus, žudanczius be skyriaus viską, ką tik jie užtinka, užgrusdami gatves kunais ir nukirstomis galvomis, užplūdindami miestą ir apie-linkę vilnimis kraujo. Toliau siekia apsakymas aplankymo per pergalėtojus szventų vietų,

su basoms kojoms, aszaroms akyse, ir izsleidzianczius atsi-dusėjimus dangiszkon Jeruzalėn. Klausykite dabar szven-to Bernardo, szaukianczio dvasiszkią ir žmones miesto Spi-ros apsiginkluoti priesz netikėlius. Jis vadina juos galvažudžiais, žargintojais, svetimote-riautojais, kreivaprisiektojais, ir vis jis mokina juos turėti pilną pasitikėjimą į Dievą, kurio jie yra privileguotais tarnais ir kurs bus jų skolininku. Jis net perstato jiems szventą karę kaipo mugę (tur-gų), kur jie igys, izszpažindami nuodėmes su sugraudinta szirdžia, atleidimą visų piktadė-jyszių, kuriomis jie buvo nu-sidėję.

Patrice Larroque.

(De la guerre et des armées permanentes. Pages 9-13)

1) Feodaliszkas surėdymas — laikas senovėje, kada žemė buvo laikoma už savybę karaliaus ir dalinama per jį bajorams už pareigas mo-ėti duoklę ir traukti į karę drauge su jų smulkesniais samdininkais, kurie valdė žemę nuo valdonų ant tokių pat izszlygų. Žmonės, pirmutiniai, seniausieji valdytojai žemės turėjo žemę su pareiga dirbti dėl ponų tam tikrą laiką (3 4 5 ar daugiau dienų į savaitę — taigi eiti ponui baudžiavą).

2) Kavalerija — raitarija, jotis.

3) Senijoras — teip vadinasi: ponas Prancuzijoi (bajoras).

4) Vassalas — mažas samdininkas žemės, turintis ją su pareigoms tarnauti ir mokėti duoklę senijorui.

5) Baronas — didelis valdonas žemės, gaunantis ją nuo karaliaus.

6) Romansas — apysaka, vaisius rasztininko izsmislo, kur meilė ir visokie navatni atsitikimai užima daugiausiai vietos.

7) Opera — parodymas teatre, pilnas muzikos ir dainavimo.

8) Idylla — apysaka izz gyvenimo kaimiečių, piemenų, apraszanti gyvenimą žmonių laukuose, giriose ty-loj' ir ramume.

9) Dama — ponis moteriszke bajoriszkos kilties Prancuzijoj'.

10) Galantėrija — narsumas, mandagumas, viežlybumas dėl moteriszkių (damų ir panelių).

Susirinkimas.

T.M.D. kuopa South Boston, Mass. laikys susirinkimą nedėlioje, 23 Gruodžio, 4 val. po pietų, ant kurio užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites skaitlingai susirinkti, nes bus užkviesti kalbėtojai, kurie laikys puikias prakalbas. Tautieciams yra gera proga dar iki naujų metų prisiraszyti prie T. M.D. ir priimti visas 5 knygeles, Draugystės izsleistas.

T.M.D. kuopos prez.

Jonas K. Jaroszwiczia.

Medega laikraszcziams, perguldymai izz angliszkos, prancuziszkos ir vokiszkos kalbų. Dainos dėl notų. Illiustracijos. Raszykit: S. Malevsky
Care of L. M.
11 St. Marks Place.
New York City.

Gera proga!

SKOLINAME PINIGUS IR PARDUODAME LOTUS.

Ant užstatymo (mortgage) ir statymo namų skoliname pinigų.

Mes galime paskolinti jums pinigų statyti namus, jeigu jus apsaugosite (insurance) savo gyvastį. Tai yra geras plianas, kuomet jus mokate randas. Pamislykite apie tai: jus pasiskolinate 500-2500 ar daugiau, apsaugojant savo gyvastį, jus galite atmokėti paskolę, mokant kaip jums izspuola ir jeigu jus numirtumet kokiam nors laike, jusu savastis (property) bus be skolos ir jus szeimyna turės namą. Apsaugojimas gyvasties atmoka skolą. Pamislykite apie padėjimą, kokiame jus paliktumet savo szeimyną, jeigu pasiliktumet užmusztais prie darbo anglekasyklose. Sziteip apsisaugojant jus szeimyna yra aprupinta.

Mes teipgi skoliname pinigų ant, jusu turto (property), jeigu mums izduosite pirmą užstatymą (mortgage).

Parduodame lotus ant S. Wilkes Barre, Pa., palei strytkarių kelį į Plymouthą vaziuojant, už labai pigę prekę nuo \$300 iki \$500 po \$5,00 ant mėnesio mokant. Jeigu jus norite skolyti pinigų ar pirkti lotų kreipkitės prie mūsų:

J. J. Pauksztis & Co.

224 E. Main st.

PLYMOUTH, PA.